

Czwartek, 12 marca 2009 r.

1. wzywa do natychmiastowego zawieszenia broni przez armię lankijską i siły LTTE w celu umożliwienia ludności cywilnej opuszczenia terenów walk; potępia wszystkie akty przemocy i zastraszanie cywilów, co powstrzymuje ich przed opuszczeniem rejonów objętych konfliktem;
2. potępia ataki na ludność cywilną udokumentowane przez Międzynarodową Grupę ds. Sytuacji Kryzysowych;
3. wzywa obydwie strony konfliktu do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego oraz do ochrony i wspierania ludności cywilnej w rejonie walk oraz w strefie bezpieczeństwa;
4. jest zaniepokojony doniesieniami o znacznym przeludnieniu i złych warunkach panujących w obozach dla uchodźców utworzonych przez rząd Sri Lanki;
5. wzywa do zagwarantowania pełnego i nieograniczonego dostępu do rejonu walk i obozów dla uchodźców organizacjom humanitarnym oraz dziennikarzom;
6. wzywa rząd Sri Lanki do współpracy z krajami i organizacjami humanitarnymi, które chcą i mogą ewakuować ludność cywilną;
7. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, rządowi Sri Lanki, sekretarzowi generalnemu ONZ oraz do wiadomości Komisji.

Wyzwania związane z degradacją terenów uprawnych w UE, w szczególności w Europie Południowej

P6_TA(2009)0130

Rezolucja Parlamentu Europejskiego 12 marca 2009 r. w sprawie wyzwania, jakim jest dla Unii Europejskiej degradacja gruntów rolnych, w szczególności w Europie Południowej: przeciwdziałanie za pomocą instrumentów polityki rolnej UE (2008/2219(INI))

(2010/C 87 E/24)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia w państwach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnieniem, zwłaszcza w Afryce, z roku 1994, oraz konwencję o różnorodności biologicznej z 1992 r.,
 - uwzględniając swoje stanowisko przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 listopada 2007 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/.../WE ustanawiającej ramy dla ochrony gleby ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 9 października 2008 r. w sprawie sposobu rozwiązania problemu dotyczącego niedoboru wody i susz w Unii Europejskiej ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A6-0086/2009),
- A. mając na uwadze, że rolnictwo jest sektorem gospodarki silnie uzależnionym od zjawisk naturalnych, który jednocześnie może sam stanowić istotny potencjał zwrotny,

⁽¹⁾ Dz.U. C 282 E z 6.11.2008, s. 281.

⁽²⁾ Teksty przyjęte w tym dniu, P6_TA(2008)0473.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- B. mając na uwadze, że rolnictwo stanowi najlepszy sposób zapobiegania degradacji gleby oraz że wymaga to uzasadnionej strategii, która przyczyni się do utrzymania takiej działalności,
- C. mając na uwadze, że europejska ludność obszarów wiejskich Unii odgrywa znaczącą rolę w zwalczaniu pustynnienia, a unijni plantatorzy istotnie przyczyniają się do utrzymania okrywy roślinnej w regionach nawiedzanych przez uporczywe susze, a także mając na uwadze, że uprawy wieloletnie, łąki i lasy mają w szczególności niezwykle korzystny wpływ na pobór wody,
- D. mając na uwadze w szczególności, że gleby rolne w Europie Południowej, lecz również w pozostałych regionach państw członkowskich, ulegają procesowi degradacji środowiska spowodowanemu negatywną interakcją między działalnością człowieka a zjawiskami klimatycznymi,
- E. mając na uwadze, że nadmiernie intensywne rolnictwo może także przyczynić się do erozji gleby, które przestają przynosić plony,
- F. mając na uwadze, że pustynnienie jest obecnie uważane za jedno ze zjawisk stanowiących największe zagrożenie dla gleby w krajach śródziemnomorskich,
- G. mając na uwadze, że gleba umożliwia uprawę żywności dla ludzi, produkcję pasz, odzieży i paliw oraz że odgrywa ważną rolę w pochłanianiu CO₂; mając jednak na uwadze, że gleba jest bardziej niż kiedykolwiek narażona na nieodwracalne zniszczenia spowodowane erozją eoliczną i podziemną, zanieczyszczeniem, zasoleniem, nieprzepuszczalnością,ubożeniem w substancje organiczne oraz utratą różnorodności biologicznej gleby,
- H. mając na uwadze, że zaobserwowane już negatywne skutki dotyczą pogorszenia stanu wód podziemnych, przecieków wody morskiej do przybrzeżnych warstw wodonośnych, zasolenia gleby, ubytku gleb rolnych, zmniejszenia różnorodności biologicznej, jak również narażenia na pożary oraz patologie roślinne i zwierzęce,
- I. mając na uwadze, że wymienione zmiany w interakcji między środowiskiem antropologiczno-przyrodniczym a produkcyjnym mają duży wpływ na systemy produkcji roślinnej i zwierzęcej, produkcyjne przeznaczenie gleb, ofertę żywności, a także oczywisty wpływ na bezpieczeństwo żywności, a także na strukturę społeczną, kulturową i gospodarczą danych regionów ze względu na zjawisko opuszczenia, które ma również hydrogeologiczne skutki,
- J. mając na uwadze, że irygacja służy również utrzymaniu wilgotności gleby oraz uzupełnianiu wód podziemnych, oraz że należy wziąć pod uwagę te czynniki przy opracowywaniu wspólnej polityki rolnej (WPR),
- K. mając na uwadze, że niedobór wody i susze powodują jeszcze większy wzrost cen surowców rolnych oraz biorąc pod uwagę fakt, że należy zagwarantować stałe zaopatrzenie ludności w żywność,
- L. mając na uwadze, że gospodarowanie systemem rolnym i leśnym daje okazję do wywierania wpływu na ogólny obieg dwutlenku węgla oraz możliwość przyczynienia się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych,
- M. przypominając o istnieniu wyżej wspomnianej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych, której celem jest zwalczanie degradacji gleb rolnych i susz, oraz o poparciu tej konwencji przez Parlament,
- N. doceniając regulacyjną rolę ramowej dyrektywy wodnej (dyrektywa 2000/60/WE⁽¹⁾) jako podstawowego instrumentu służącego ochronie gleb, promującego współpracę międzyregionalną, zrównoważone wykorzystanie wody i ochronę dostępnych zasobów wodnych, a jednocześnie przyczyniającego się do łagodzenia skutków powodzi i suszy,
- O. sądząc, że należy przyjąć zintegrowane i wielodyscyplinarne podejście, aby uniknąć konieczności pilnego poszukiwania rozwiązań, co mogłoby pociągnąć za sobą inne negatywne skutki i szkodliwe reakcje łańcuchowe,

(1) Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- P. uważając, że stosowne byłoby prowadzenie nadzoru sytuacji w zakresie zmian dotyczących obecnych zjawisk oraz pojawiania się nowych sytuacji zagrożenia poprzez specjalistyczne zastosowanie zdjęć satelitarnych i kartografii gleb,
- Q. mając na uwadze coraz częstsze występowanie skrajnych warunków meteorologicznych, naprzemiennie okresów suszy i obfitych opadów, które przyspieszają proces degradacji litosfery, szczególnie na obszarach, na których gleba ma delikatniejszą strukturę, zarówno na północy, jak i na południu Europy,
- R. stwierdzając wzrost zapotrzebowania na żywność oraz wzrost jej cen w skali światowej,
1. uważa, że należy wyraźnie wprowadzić do wytycznych i metod zarządzania w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) pewne zasady i instrumenty mające na celu ogólną ochronę klimatu, a w szczególności zmniejszenie szkód wynikających z degradacji gleb;
 2. podkreśla, że wspólnotowe finansowanie środków mających na celu przystosowanie sektora rolnego do zmian klimatycznych powinno opierać się na podejściu terytorialnym, uwzględniającym stopień zagrożenia poszczególnych regionów Unii; zwraca uwagę, że według wiarygodnych ocen dokonanych na szczeblu międzynarodowym i europejskim gleby rolne w Europie Południowej są bardziej podatne na skutki zmian klimatycznych;
 3. wyraża ubolewanie nad krótkowzrocznością, jaką wykazali szefowie państw i rządów podejmując decyzję o zmniejszeniu środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich i stwierdza, że środki przewidziane w ramach drugiego filaru są zbyt niewielkie, aby sprostać nowym wyzwaniom związanym ze zmianami klimatycznymi;
 4. uważa, że obecne problemy, między innymi deficyt żywności, niedobór wody, wzrost temperatur, ewapotranspiracja i zagrożenie degradacji gleby wymagają nowych, zintegrowanych i naukowych strategii politycznych w dziedzinie rolnictwa, dostosowanych do warunków klimatu śródziemnomorskiego; uważa, że przy pomocy instytucji unijnych i krajowych strategie te powinny odzwierciedlać badania naukowe i rozwój upraw dostosowanych do nowych wyzwań, jakie stawia środowisko naturalne, w tym oszczędność wody, przynosząc jednocześnie wystarczające dochody rolnikom, pozwalające im utrzymać europejski standard życia;
 5. uważa, że w ramach strategii ochrony gleby zasady WPR dotyczące właściwych warunków agronomicznych i ochrony środowiska powinny sprzyjać przede wszystkim działaniom mającym na celu kontrolę i ulepszenie funkcjonowania oraz ekologicznej trwałości istniejących systemów drenażu poprzez tworzenie planów zarządzania zasobami wodnymi, przyjaznych dla środowiska i dostosowanych do warunków lokalnych, oraz zalecając rolnikom osiedlonym na terenach zagrożonych suszą wydajnych upraw roślin dostosowanych do warunków lokalnych i o niskich wymaganiach wodnych;
 6. opowiada się za tym, aby Unia Europejska silniej wspierała ulepszenie gospodarowania zasobami wodnymi na użytkach rolnych, co wymagałoby wspierania wprowadzenia bardziej wydajnych systemów nawadniających, lepiej dostosowanych do poszczególnych upraw, wspierania badań naukowych w tym zakresie i tworzenia bodźców zachęcających do wykorzystywania osiągnięć w zakresie biotechnologii;
 7. uważa, że należy utworzyć „minizalewy” do irygacji i zwalczania pożarów, zarządzane przez spółdzielnie i usytuowane najlepiej na obszarach, na których irygacja poprzez siłę ciężenia jest niemożliwa, stwarzając najkorzystniejsze warunki pod względem kosztów funkcjonowania i wykorzystując ścieki oczyszczane przy użyciu roślin lub poprzez retencję powierzchniową;
 8. zwraca uwagę na znaczenie terasów dla zwalczania erozji i zwiększenia zdolności gleby do magazynowania wody oraz uważa za wskazane podjęcie działań w kierunku zachowania, odbudowy oraz budowy nowych terasów;
 9. uważa, że systemy agroleśnicze należy objąć programami zalesiania nieurodzajnych lub zanieczyszczonych gruntów rolnych, ponieważ korzenie krzewów mogą przymocować niestabilną górną warstwę gleby do leżącej pod nią skały, która służy za substrat oczyszczania;
 10. opowiada się za wprowadzeniem wspólnotowej polityki leśnej, której głównym celem będzie przeciwdziałanie zmianom klimatycznym;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

11. uważa ponadto, że należy wspierać działalność rolniczą służącą zachowaniu okrywy roślinnej, aby nie dopuścić do zasolenia koryt rzek spowodowanego erozją;
12. stwierdza, że wiele gatunków krzewów śródziemnomorskich jest odpornych na ogień i zdolność szybkiego odrastania, w związku z czym należy je stosować, tym bardziej, że ich systemy korzeniowe mają zdolność powstrzymywania procesu erozji gleby;
13. jest zdania, że w tym celu należałoby rozważyć możliwość uprawy odmian o mniejszych wymaganiach wodnych, a w określonych przypadkach nawet zastępować uprawy wiosenne uprawami zimowymi, które nie tylko potrzebują mniej wody, lecz również skutecznie chronią glebę i przeciwdziałają erozji tworząc okrywę roślinną w krytycznym okresie zimowym;
14. uważa, że w ramach produkcji lokalnych roślin jadalnych można wykształcić odmiany ekologiczne lepiej przystosowane do środowiska i dlatego należy wspierać ich stosowanie za pomocą specjalnych działań;
15. wzywa do działań promujących zachowanie i sadzenie żywoplotów, zwłaszcza na obszarach, na których znikły one w ostatnich latach;
16. uznaje istotne znaczenie roślinnych zasobów genetycznych dla dostosowania gospodarstw rolnych do zmieniających się warunków klimatycznych; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do tworzenia programów wspierających zachowanie i rozwój roślinnych zasobów genetycznych przez rolników i ogrodników oraz przez małe i średnie zakłady hodowli roślin;
17. przypomina o roli odłogowania dla zagospodarowania gruntów rolnych i retencji wody; zwraca się do Komisji i zainteresowanych państw członkowskich o wspieranie systemów upraw dostosowanych do gruntów ekosystemów śródziemnomorskich;
18. uważa, że w ramach kryteriów dotyczących zachowania substancji organicznych w glebie, zasady WPR dotyczące odpowiednich warunków agronomicznych i ochrony środowiska powinny promować systemy pochłaniania i sekwestracji dwutlenku węgla za pomocą optymalnego stosowania metod upraw na terenach suchych (płytki orka, płodozmian, genotypy przystosowane do środowiska, kontrola ewapotranspiracji, ukierunkowane nawożenie, zintegrowane zwalczanie plag, itp.);
19. zachęca właściwe organizacje szczebla terytorialnego do podjęcia działań w celu sporządzenia planów technik wykorzystania wody przeznaczonej do irygacji oraz gospodarowania nią zgodnie z nowymi wymogami i warunkami ochrony środowiska, do zaplanowania ukierunkowanego wykorzystania zasobów wodnych według ich jakości oraz do podjęcia kroków w organach gospodarujących wodą do irygacji w celu optymalizacji gospodarowania dostępnymi zasobami wodnymi z uwzględnieniem konieczności mniejszego marnotrawienia zasobów w systemach dystrybucji;
20. opowiada się za stworzeniem europejskiego centrum monitorowania suszy, jako specjalnego departamentu w Europejskiej Agencji Środowiska w Kopenhadze, i podniesieniem zdolności reakcji na pożary, koordynowanej przez Unię, ponieważ oba te zjawiska znacznie przyczyniają się do pustoszczenia i degradacji gruntów rolnych, szczególnie w regionie Morza Śródziemnego;
21. oczekuje z niecierpliwością na utworzenie europejskiego obserwatorium susz i systemu wczesnego ostrzegania, a także podkreśla konieczność zwiększenia skuteczności informacji przekazywanych przez państwa członkowskie i koordynacji między nimi;
22. zaleca opracowanie systemu wczesnego ostrzegania i stałego nadzoru stanu gleby, aby umożliwić reakcję w stosownym czasie w przypadku występowania erozji, zubożenia w substancje organiczne, które powoduje emisje gazów cieplarnianych, a także utratę powierzchni użytkowych i różnorodności biologicznej;
23. zwraca się w związku z tym do Komisji, aby w przewidzianej na 2009 r. propozycji nowej definicji obszarów górskich i wyspiarskich oraz innych obszarów o niekorzystnych warunkach naturalnych rozważyła możliwość określenia stopnia zagrożenia degradacją gleb i pustoszczeniem wśród priorytetowych kryteriów oceny dla obszarów objętych nadzorem;
24. uważa za niezbędną intensyfikację badań, rozwoju i innowacji ze zwróceniem szczególnej uwagi na obszary najbardziej dotknięte niedoborem wody i suszą z uwzględnieniem rozwoju biotechnologicznego;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

25. ponadto zachęca Komisję, aby ramach śródkresowego przeglądu siódmego programu ramowego badań, rozwoju technologicznego i demonstracji, przewidzianego również na 2009 r., rozważyła możliwość wprowadzenia większych zachęt w celu wsparcia w większej liczbie państw członkowskich programów badań i rozwoju mających na celu pogłębienie wiedzy umożliwiającej bardziej zrównoważone gospodarowanie glebami i obszarami ulegającymi degradacji;
26. zwraca się do Komisji o zbadanie konieczności stworzenia ram dla zwalczania przyczyn i skutków zmian klimatycznych, a w szczególności degradacji gleb;
27. uważa, że należy zorganizować odpowiednie programy szkoleniowe i aktualizujące dla pracowników sektora rolnictwa oraz społeczeństwa w dwóch celach: poszukiwania szczególnych rozwiązań oraz uświadomienia użytkownikom zbiorowej odpowiedzialności za korzystanie z zasobów naturalnych;
28. zwraca się do Unii o wdrożenie środków informacyjnych i szkoleniowych skierowanych w szczególności do młodych rolników, aby promować wprowadzanie metod rolniczych sprzyjających ochronie gleby, w szczególności odnośnie do skutków zmian klimatycznych oraz roli, jaką odgrywa produkcja rolna w danym klimacie;
29. przypomina, podobnie jak w rezolucji z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie przyszłości młodych rolników w ramach trwającej obecnie reformy WPR ⁽¹⁾, że środki finansowe należy przyznawać przede wszystkim na działania wspierające osiedlanie się młodych rolników;
30. uważa, że Unia powinna zwiększyć i poprawić niezależność i samowystarczalność w stosunku do żywności i pasz z przywozu, mianowicie poprzez większą ochronę gleby rolnej oraz czynników jej produktywności, wspierać zwłaszcza zrównoważone stosowanie odłogów w hodowli bydła (dzięki programom promującym spożycie mięsa pochodzącego od zwierząt wypasanych, premiom za zarządzanie pastwiskami zgodne z zasadami ochrony przyrody itp.) w celu uzyskania większej niezależności od pasz z przywozu; jest zdania, że jeżeli WPR ma się przyczynić do zapewnienia bezpieczeństwa żywności i zrównoważonego rozwoju na świecie, to musi ona zmierzać do równowagi między produkcją roślinną, produkcją zwierzęcą i produkcją energii przez rolnictwo unijne;
31. zwraca się, o zachęcanie, w ramach światowego rynku CO₂, do ochrony lasów i sadzenia nowych, w pierwszej kolejności w państwach członkowskich, które utraciły swoje lasy naturalne, do i podkreśla konieczność wdrożenia w Unii Europejskiej kompleksowego i zrównoważonego systemu zarządzania lasami;
32. podkreśla rolę lasów w obiegu wody oraz znaczenie zrównoważonego połączenia lasów, użytków zielonych i ziem uprawnych dla zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi; w szczególności podkreśla rolę gleb o wysokim stężeniu materii organicznej oraz dostosowanego płodozmianu; ostrzega, że rosnące zajmowanie ziemi stanowi zagrożenie dla rolnictwa, bezpieczeństwa żywności i zrównoważonej gospodarki wodnej;
33. zwraca się o uznanie, w ramach działalności rolniczej związanej z utrzymaniem łąk, pastwisk naturalnych oraz obszarów zalesionych, możliwości uzależnienia uzyskania „zielonych” certyfikatów od wytwarzania dobra publicznego (pochłaniania dwutlenku węgla, ochrony różnorodności biologicznej i gleby);
34. wzywa państwa członkowskie do wykorzystania drugiego filaru WPR w celu przyznawania premii za działalność rolniczą związaną z utrzymaniem łąk, pastwisk naturalnych oraz obszarów zalesionych i za przyczynienie się w ten sposób do wytwarzania dobra publicznego (pochłaniania dwutlenku węgla, ochrony różnorodności biologicznej i gleby); wzywa Komisję do priorytetowego traktowania kwestii zachowania odłogów;
35. zwraca się do Rady i Komisji o zbadanie strategii ponownego zagospodarowania zdegradowanej gleby za pomocą zachęt do ograniczenia jej degradacji;
36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ Teksty przyjęte w tym dniu, P6_TA(2008)0258.